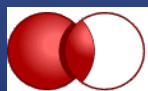
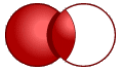




# Izvješće o poslovanju Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2012. godinu



Sarajevo, ožujak 2013.



**BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH  
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: + 387 (0) 33 723 550, [www.vrifbih.ba](http://www.vrifbih.ba), e-mail: [urrevfed@bih.net.ba](mailto:urrevfed@bih.net.ba), [vrifbih@vrifbih.ba](mailto:vrifbih@vrifbih.ba)

(Hrvatski jezik)

**IZVJEŠĆE O POSLOVANJU  
UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH  
za 2012. godinu**

**Sarajevo, ožujak 2013. godine**

## SADRŽAJ

1	UVOD .....	1
2	PODNOŠENJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O AKTIVNOSTIMA .....	2
3	NADLEŽNOSTI UREDA ZA REVIZIJU.....	2
4	ORGANIZACIJA UREDA ZA REVIZIJU .....	4
5	RUKOVOĐENJE.....	4
5.1	Stručni kolegij.....	5
5.2	Stručni savjet .....	5
6	SUDJELOVANJE U RADU KOORDINACIJSKOG ODBORA.....	6
7	SURADNJA SA PARLAMENTARNIM POVJERENSTVOM ODGOVORNIM ZA REVIZIJU .....	7
8	KONTROLA KVALITETA RADA.....	7
9	FINANCIJSKA REVIZIJA.....	8
9.1	Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH .....	13
9.2	Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona.....	15
9.3	Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija.....	16
9.4	Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća .....	17
9.5	Revizijsko mišljenje u revizijskim izvješćima.....	18
10	SEKTOR ZA REVIZIJU UČINKA.....	19
11	SEKTOR ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE .....	20
11.1	Implementacija IT strategije i najznačajnije IT aktivnosti .....	20
11.2	IT revizija u funkciji finansijske revizije.....	21
12	ODJEL ZA PRAVNE I OPĆE POSLOVE .....	22
12.2	Opći poslovi.....	22
12.3	Organizacija i sistematizacija radnih mjesta .....	23
13	ODJEL ZA FINANCIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE .....	24
13.1	Izvršenje Proračuna Ureda za reviziju za 2012. godinu .....	25
14	ODJEL ZA LJUDSKE RESURSE, KOMUNIKACIJE I MEĐUNARODNE ODNOSI .....	26
14.1	Ljudski resursi .....	26
14.2	Razvoj ljudskih resursa.....	27
14.2.1	Vanjska edukacija uposlenih.....	27
14.2.2	Unutarnja edukacija uposlenih.....	28
14.2.3	Ostala edukacija uposlenih .....	28
14.3	Komunikacije.....	28
14.4	Međunarodna suradnja .....	29
14.5	Projekti i međunarodne institucije sa kojima je ostvarena suradnja .....	30
15	ZAKLJUČNI REZIME .....	31



## 1 Uvod

Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» br. 22/06), uređeni su pravni položaj i sjedište, glavne funkcije Vrhovne institucije za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine), rukovođenje, nadležnosti i ovlasti, osiguranje kvaliteta rada, izvješćivanje i objavljivanje izvješća, financiranje, kao i druga pitanja od važnosti za rad ove specijalizirane neovisne revizijske institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Zakonu o reviziji, Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) u vršenju svojih dužnosti i nadležnosti, neovisan je i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije, ako predmetnim Zakonom nije drugačije određeno. Temeljni dokument za utvrđivanje neovisnosti vrhovnih revizijskih institucija (članica INTOSAI-a) je Limska deklaracija o smjernicama za pravila revizije usvojena na IX Kongresu INCOSAI-a u Limi. U dokumentu je navedeno: „Vrhovne revizijske institucije mogu postići svoje ciljeve objektivno i efikasno samo ako su neovisne od subjekata revizije i zaštićene od vanjskih utjecaja”.<sup>1</sup> Limska deklaracija utvrđuje da se neovisnost vrhovnih revizijskih institucija ustanovljava ustavom, a zakonom vrhovne revizijske institucije detaljnije se definira ta neovisnost, kako same revizijske institucije, tako i uposlenika koji, u ime vrhovne revizijske institucije, obavljaju povjerene zadatke. Ured za reviziju, u svom radu, primjenjuje Međunarodne INTOSAI standarde revizije, odnosno ISSAI Okvir u Bosni i Hercegovini. Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI sastoje se od dokumenata usvojenih od strane INCOSAI-a (Kongresa Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI), koji za cilj imaju upravljanje profesionalnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (VRI). Standardi obuhvataju preporuke u svezi sa zakonskim, organizacijskim i profesionalnim preduvjetima, kao i način obavljanja, kako revizijskih, tako i svih drugih zadataka, koji se mogu povjeriti vrhovnoj revizijskoj instituciji. Pored toga, a prigodom revizije javnih poduzeća, u kojima država ima vlasnički udjel od 50% plus jedna dionica ili više, revizori se koriste revizijskim standardima Međunarodne federacije računovođa (IFAC).

Ured za reviziju nije nadležan poduzimati nikakve aktivnosti, izvan onih koje se zahtijevaju Zakonom o reviziji, ako smatra da te aktivnosti nisu sukladne njegovim dužnostima, ili ukoliko bi njihovo obavljanje spriječilo ispunjenje obveza Ureda za reviziju, prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Primjena Međunarodnih standarda revizije i Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine osigurava da uposlenici Ureda za reviziju i druge osobe, koje vrše bilo koje funkcije u vrhovnoj revizijskoj instituciji, rade sukladno profesionalnim pravilima. Ured za reviziju, sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i Međunarodnim revizijskim standardima donio je smjernice i druga akta neophodna za primjenu revizijskih standarda.

Kao nepolitična institucija, Ured za reviziju, u izvršavanju svojih nadležnosti, poštuju principe objektivnosti, nepristranosti, neovisnosti i pouzdanosti, uz svakodnevnu primjenu općeprihvaćenih Međunarodnih standarda revizije. Vodič za reviziju javnog sektora, Vodič za kontrolu kvaliteta revizije, Etički kodeks za revizore u javnom sektoru,

<sup>1</sup> Koordinacijski odbor VRI u BiH: INTOSAI revizijski standardi („Službeni glasnik BiH“, br. 5/2001.) i Okvir Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija-ISSAI Okvir u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br.38/2011 i „Službene novine FBiH“, br.30/2011.

Procedure i smjernice za provođenje revizije, samo su neki od ključnih dokumenata, kojih se pridržava revizijsko osoblje u svom radu i koji su ujedno i garant za postizanje kvaliteta revizijskog rada i izvješćivanja.

Protekla, 2012. godina bila je i u znaku obveznih aktivnosti proisteklih po dobijanju certificiranja Sustava menadžmenta kvaliteta (dobiven 2009.) i u tom kontekstu uloženi su maksimalni napor kako bi se zadovoljilo uvjetima, koje zahtijeva Sustav menadžmenta kvaliteta prema ISO-9001:2008. U kontekstu toga, u 2012. godini vršen je nadzor nad aktivnostima koje podrazumijeva Sustav menadžmenta kvalitetom po svim segmentima, kako bi se ispunili svi zahtjevi Standarda ISO 9001:2008 i s uspjehom, u 2013. godini, nastavio primjenjivati Sustav menadžmenta kvalitetom (QMS), uz stalnu obvezu njegovog održavanja i poboljšavanja sukladno zahtjevima Standarda ISO 9001:2008.

Unutarnjim propisima, pravilima i procedurama uređeni su funkcioniranje i rad Ureda za reviziju. U 2012. godini unaprijeđena su unutarnja normativna akata i prateće smjernice i procedure.

## **2 Podnošenje Godišnjeg izvješća o aktivnostima**

Ured za reviziju dužan je, sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» br. 22/06), podnijeti Godišnje izvješće o aktivnostima, koje pored informacija o poslovanju sadrži i financijsko izvješće Ureda za reviziju.

Godišnje izvješće o aktivnostima Ureda za reviziju dostavlja se Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju.

Kroz provođenje revizija, Ured za reviziju je u 2012. godini, osigurao neovisna mišljenja o izvršenju proračuna i financijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade FBiH, proračunskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, na koji način je doprinio pouzdanom izvješćivanju o korištenju proračunskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ured za reviziju je, u protekloj godini, blagovremeno informirao odgovorne institucije i javnost o svojim nalazima i preporukama, kroz pravovremeno i javno objavljivanje revizijskih izvješća.

Temeljem realiziranja Plana i programa rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, i drugih aktivnosti, koje su se paralelno odvijale uz redovan proces rada, sačinjeno je ovo izvješće o aktivnostima Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2012. godinu.

## **3 Nadležnosti Ureda za reviziju**

Nadležnost Ureda za reviziju, sukladno odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine obuhvata sve javne institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o reviziji, generalni revizor svake godine, nakon konzultacija sa zamjenikom generalnog revizora donosi godišnji plan revizija. U godišnji plan revizija uključuju se zakonski obvezne revizije, a sukladno raspoloživim resursima (ljudskim i financijskim). Planom se utvrđuju i revizije za koje ne postoji kontinuirana godišnja obveza, a koje se određuju temeljem kriterija za odabir klijenata za reviziju.

1. Obvezne revizije
  - a) Parlament Federacije Bosne i Hercegovine;
  - b) Predsjednik i dopredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i njena ministarstva;
  - d) Javni fondovi, zavodi i agencije.
2. Revizije za koje ne postoji kontinuirana obveza
  - a) Skupštine i vlade kantona na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uključujući izvršenje kantonalnih proračuna;
  - b) Općine na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Sve proračunske institucije koje se direktno financiraju iz proračuna koje usvajaju parlament, skupštine kantona i općinska vijeća;
  - d) Izvanproračunska sredstva koja mogu biti uspostavljena zakonom (na federalnoj i kantonalnoj razini);
  - e) Sredstva koja su kao zajam ili grant za Bosnu i Hercegovinu osigurana nekoj instituciji, ili projektu u Federaciji Bosne i Hercegovine od međunarodnih tijela i organizacija;
  - f) Sredstva osigurana iz proračuna bilo kojoj drugoj instituciji, organizaciji ili tijelu.
3. Nadležnost Ureda za reviziju obuhvata i poduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više;
4. Revizija uključuje i sve financijske, administrativne i druge aktivnosti, programe i projekte kojima upravlja jedna ili više institucija iz gore navedenih tijela, uključujući procesiranje i prihode od prodaje imovine, privatizacije i koncesija.

Kod naprijed navedenih institucija Ured za reviziju nadležan je za:

- financijske revizije,
- revizije učinka i
- specijalne revizije.

Ured za reviziju je svoje aktivnosti i zadatke u 2012. godini izvršavao sukladno usvojenom Planu i programu rada za 2012. godinu.

Prema pomenutom Planu u 2012. godini izvršena je revizija financijskih izvješća korisnika Proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine, proračuna kantona, izvanproračunskih fondova, agencija i poduzeća sa većinskim državnim kapitalom. U 2012. godini nastavljeno je obavljanje tri revizije učinka. Jedna revizija je okončana u 2012. godini, dok se okončanje dviju preostalih revizija predviđa u prvoj polovini 2013. godine.

Sukladno zakonskoj obvezi, Ured za reviziju je podnio Javno izvješće o reviziji Proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2011. godinu Parlamentu Federacije BiH, a konačno izvješće o izvršenoj reviziji financijskih izvješća ostalih revidiranih korisnika za 2011. godinu dostavljeni su nadležnim organima i menadžmentu.

Sva izvješća objavljena su na Internet-stranici Ureda za reviziju [www.vrifbih.ba](http://www.vrifbih.ba). Pored toga, Ured za reviziju je putem konferencije za tisak i drugih medijskih oblika izvješćivanja upoznao javnost, porezne obveznike i druge zainteresirane subjekte sa nalazima Ureda za reviziju, u pogledu trošenja i upravljanja javnim novcem.

## 4 Organizacija Ureda za reviziju

Organizacija Ureda za reviziju utvrđena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju u 2012. godini vršeni su u okviru slijedećih organizacijskih jedinica:

- Ured generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora;
- Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH;
- Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona;
- Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija;
- Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća;
- Sektor za reviziju učinka;
- Sektor za informacijske tehnologije;
- Odjel za pravne i opće poslove;
- Odjel za finansijsko-računovodstvene poslove;
- Odjel za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose.

## 5 Rukovođenje

Radom Ureda za reviziju rukovodi generalni revizor. U rukovođenju Uredom za reviziju, generalni revizor je odgovoran za dužnosti i ovlasti dana Uredu za reviziju, prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Generalni revizor ima zamjenika koji mu pomaže u obavljanju dužnosti Ureda za reviziju i koji može, prema uputama generalnog revizora, vršiti sve funkcije, obveze i ovlasti generalnog revizora.

U Uredu generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora Ureda za reviziju, u protekloj godini obavljani su najsloženiji poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju. Svi poslovi i zadaci koji su utvrđeni Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu izvršeni su blagovremeno. Sa rezultatima revizije, u tijeku protekle godine, Ured za reviziju je kontinuirano izvješćivao nadležne institucije i organe, kao i sveukupnu javnost.

Pored redovitih aktivnosti uspješno su realizirani i drugi poslovi i zadaci koji su se javljali tijekom godine, a nisu obuhvaćeni Planom i programom rada Ureda za reviziju. Menadžment Ureda za reviziju je sudjelovao u radu domova Parlamenta FBiH, kojom prigodom je generalni revizor imao izlaganja po izvješćima, koji su domovi Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine stavljali na dnevni red svojih sjednica.

Menadžment Ureda za reviziju sudjelovao je u radu različitih sastanaka, na različite teme, sa predstavnicima međunarodne zajednice i drugih zainteresiranih institucija (npr. Svjetska banka; PEFA-Misija za procjenu upravljanja javnim financijama; različiti USAID projekti; Europska Unija; Švedski državni ured za reviziju; SIGMA; ACCOUNT; Transparency International u BiH itd.).

Predstavnici Ureda za reviziju, po pozivu vladinih i nevladinih institucija, nazočili su okruglim stolovima, javnim raspravama, ekonomskim forumima (npr. Međunarodna konferencija internih revizora za Centralnu i jugoistočnu Evropu; Vlada FBiH-Nacrt Općeg antikorupcijskog plana na razini FBiH; Centar za istraživačko novinarstvo, Centar za humanu politiku, Udruga pozitivne vrijednosti; Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu itd.).



Proteklu, 2012. godinu obilježila je PEER REVIEW (Kolegijalna revizija) vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini (VRI u BiH). Menadžment Ureda za reviziju više puta se susreo sa predstavnicima Međunarodne kolegijalne revizije i osigurao im sve tražene informacije, izvješća, i druge njima relevantne podatke potrebne za izvršavanje kolegijalne revizije VRI-a u BiH. Međunarodna kolegijalna revizija provela je aktivnosti pregleda Ureda za reviziju tijekom 2011. godini, a u 2012. godini objavila je Nacrt izvješća, koji je dostavljen vrhovnim institucijama za reviziju u BiH na davanje komentara. Po završenom očitovanju SIGMA je objavila konačno Izvješće o rezultatima izvršenog pregleda.

## 5.1 Stručni kolegij

Stručni kolegij Ureda za reviziju obrazovan je 2003. godine radi razmatranja i zauzimanja stajališta o načelnim i drugim značajnijim pitanjima iz djelokruga rada Ureda za reviziju i davanja prijedloga i mišljenja generalnom revizoru i zamjeniku generalnog revizora.

Prema Poslovniku o radu Stručnog kolegija Ureda za reviziju (ažuriran 2008.godine) uređen je način rada i sastav Stručnog kolegija Ureda za reviziju institucija u FBIH u užem smislu i Stručnog kolegija Ureda za reviziju institucija u FBIH u širem smislu (U daljnjem tekstu: Stručni kolegiji Ureda).

Sve značajnije aktivnosti Ureda za reviziju u prošloj godini analizirane su na sastancima stručnih kolegija Ureda za reviziju i o njima su zauzimana stajališta.

Pod rukovodstvom generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, Stručni kolegij je u protekloj godini održao sedam širih sastanaka na kojima su, razmatrani i usvojeni Plan i program rada Ureda za reviziju za 2013. godinu i Izvješće o poslovanju Ureda za reviziju za 2011. godinu. Pored toga, Stručni kolegij je razmatrao i zauzimao stajališta o pripremnim dokumentima za obavljanje revizija; izvješćima izvršenih revizija (nacrti i konačna izvješća); zatim o stručnim pitanjima koja su se javljala u postupku revizije; pitanjima o stručnoj obuci i usavršavanju uposlenih; nacrtima dokumenata i drugih propisa i općih akata iz nadležnosti Ureda za reviziju; financijskom planu i realizaciji proračuna Ureda za reviziju; svim važnijim pitanjima iz oblasti rada Ureda za reviziju i načinu izvršavanja poslova i svim drugim složenijim pitanjima, koja su odredili generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju.

## 5.2 Stručni savjet

Sukladno Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u Uredu za reviziju je predviđeno formiranje Stručnog savjeta, kao savjetodavnog tijela generalnog revizora.

Stručni savjet sačinjavaju zamjenik generalnog revizora, rukovodioci sektora i 5 vanjskih suradnika, stručnjaka iz područja revizije i računovodstva, javnih financija, prava, javnih kompanija, javnih fondova.

Stručni savjet po upitu generalnog revizora daje tumačenja i mišljenja o određenim pitanjima iz navedenih oblasti.

Stručni savjet još uvijek nije konstituiran zbog nedostajućih financijskih sredstava. U nedostatku ovog tijela, predstavnici Ureda za reviziju u 2012. godini surađivali su sa predstavnicima akademske zajednice, kojom prigodom su razmijenjivana iskustva iz oblasti financija, uz konzultantske usluge, bez financijske naknade.

## 6 Sudjelovanje u radu Koordinacijskog odbora

Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 12/06), Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 22/06) i Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 98/05) uspostavljen je Koordinacijski odbor vrhovnih institucija za reviziju BiH (u daljnjem tekstu: Koordinacijski odbor).

Sukladno pomenutim zakonima, propisane su nadležnosti Koordinacijskog odbora: Uspostavljanje jedinstvenih vodiča i naputaka temeljenih na Međunarodnim INTOSAI revizijskim standardima, odnosno ISSAI Okviru u Bosni i Hercegovini; Razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka osiguranju konzistentne kvalitete revizije; Organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri VRI-a u BiH; Dodjeljivanje revizijske odgovornosti za zajedničke aktivnosti; Određivanje predstavljanja u međunarodnim tijelima.

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju institucija u FBiH su članovi Koordinacijskog odbora i svoje aktivnosti, u tom tijelu u 2012. godini, provodili su sukladno Programu rada Koordinacijskog odbora za 2012. godinu, koji je temeljen na usvojenom Strateškom planu razvoja vrhovnih revizijskih institucija u BiH za razdoblje 2008-2012. godina.

Koordinacijski odbor, a time i Menadžment Ureda za reviziju institucija u FBiH, su svoje aktivnosti u 2012. godini posebno usmjerili na: dosljednu primjenu Međunarodnih revizijskih standarda; dogradnju pravnog sustava na području državne revizije; jačanje samostalnosti i neovisnosti; izradu zajedničkih planova stručnog osposobljavanja revizijskog osoblja i njihovoj realizaciji; zajedničko predstavljanje i sudjelovanje u međunarodnim institucijama i udrugama vrhovnih revizijskih institucija u Europi i svijetu sa svrhom korisne razmjene iskustava i ujednačavanja metoda rada.

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju su, unutar djelovanja kroz rad Koordinacijskog odbora, pratili aktivnosti na radu formiranih mješovitih radnih skupina iz tri VRI-a u BiH, u cilju izrade i ujednačavanja akata, izrade/ažuriranja vodiča za reviziju javnog sektora, vodiča za kontrolu kvaliteta revizije, Vodiča za IT reviziju i Strategije IT razvoja, Načela revizije učinka, različitih naputaka, smjernica, politika i sličnih akata, čijim je usvajanjem ostvaren preduvjet da vrhovne revizijske institucije u BiH na ujednačen način izvršavaju svoju misiju i obveze propisane zakonom, sukladno međunarodnim standardima revizije.

U 2012. godini Koordinacijski odbor VRI-a u BiH imao je dodatne aktivnosti u svezi sa Kolegijalnim pregledom (SIGMA) vrhovnih revizijskih institucija u BiH, a također je poduzeo i pripreme aktivnosti za izradu izlazne strategije ili strategije samoodrživosti vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini, nakon 2012. godine. Aktivno sudjelovanje Koordinacijski odbor VRI-a u BiH imao je i na konstruktivnim sastancima u svezi sa ulogom i značajem parlamentarnih povjerenstava odgovornih za reviziju.

Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini, je tijekom 2012. godine poduzimao aktivnosti u svezi sa realizacijom Odluke o preuzimanju Okvira Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI Okvira u Bosni i Hercegovini (donesena 2011.godine). Stupanjem na snagu ove Odluke prestali su da važe INTOSAI revizijski standardi („Službeni glasnik BiH“, broj 5/01) koji su zamijenjeni INTOSAI standardima revizije – ISSAI 100-400. Ostale dijelove ISSAI Okvira u BiH, Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH, objavljuivat će naknadno (sukcesivno).

## **7 Suradnja sa Parlamentarnim povjerenstvom odgovornim za reviziju**

Prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine regulirane su uzajamne obveze Ureda za reviziju prema Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju i Parlamentarnog povjerenstva prema Uredu za reviziju.

Sukladno pomenutom zakonu, Ured za reviziju je u 2012. godini ispoštovao sve zakonske obveze prema Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju.

Sva revizijska izvješća završena u 2012. godini dostavljena su Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju. Također, su dostavljeni Plan i program rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, Izvješće o poslovanju Ureda za reviziju za 2011. godinu i Financijski plan Ureda za reviziju za 2012. godinu. Ured za reviziju bio je na raspolaganju Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju prigodom razmatranja revizijskih izvješća, i predstavnici Ureda za reviziju nazočili su sjednicama Parlamentarnog povjerenstva na kojima su se razmatrala revizijska izvješća i donosili zaključci po svakom od izvješća, koje je Parlamentarno povjerenstvo dostavljalo Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

## **8 Kontrola kvaliteta rada**

Ured za reviziju kontinuirano prati i posebnim aktima regulira da rad Ureda za reviziju bude sukladan važećim revizijskim standardima, pravilima i važećim propisima i vrši procjenu primjene i funkcioniranja predviđenog sustava i mjera sustava kontrole kvaliteta.

U 2012. godini Ured za reviziju je, pored obavljanja svakodnevnih poslova i zadataka, kontinuirano provodio aktivnosti na usavršavanju i prilagođavanju organizacije rada, načina rada i osiguranja sustava kontrole kvaliteta.

Ured za reviziju je, u 2012. godini revizije obavljao sukladno usvojenim (koncem 2008. godine) novim Vodičem za reviziju javnog sektora, kao jedinstvenim dokumentom, u čijoj izradi su sudjelovali predstavnici vrhovnih revizijskih institucija u BiH (Ured za reviziju institucija BiH; Ured za reviziju institucija u FBiH; Glavna služba za reviziju javnog sektora RS) i koji se istovjetno primjenjuje u ovim revizijskim institucijama. Uz primjenu Vodiča za reviziju, kojim je utvrđena metodologija revizijskog rada, revizori Ureda za reviziju usmjereni su na ekonomično, efikasno i uspješno obavljanje revizije. Pored toga, primjenom Vodiča u toku rada, postiže se objektivno, nepristrano, neovisno i sigurno revizijsko mišljenje.

Također je, po istom principu zajedničkog rada tri vrhovne revizijske institucije u BiH, izrađen Vodič za kontrolu kvaliteta revizije (usvojen koncem 2008. godine - sa početkom primjene u 2009. godini). Implementacija Vodiča za kontrolu kvaliteta revizije kontinuirano se odvijala i u 2012. godini, a svrha ovog dokumenta je da osigura da vrhovne revizijske institucije u BiH, revizijski rad obavljaju na profesionalan način, uz visoko kvalitetan rezultat/izvješća. Ovim dokumentom se također, osiguravaju smjernice o institucijskim mjerama za unapređenje kvaliteta, koje se naročito odnose na upravljanje ljudskim resursima, institucijskim rizicima i vanjskim odnosima. Vodičem za kontrolu definiran je značaj kontrole kvaliteta, posebice pouzdanost rezultata revizije, objektivnost provođenja iste, okvir revizije, vremenski okvir, jasnost, efikasnost i efektivnost.

Vodičem za kontrolu kvaliteta utvrđeni su principi kvaliteta VRI u BiH. Upravljanje kvalitetom revizije na razini institucije; Kontrola kvaliteta; Monitoring kvaliteta i Procjena kvaliteta.

## 9 Financijska revizija

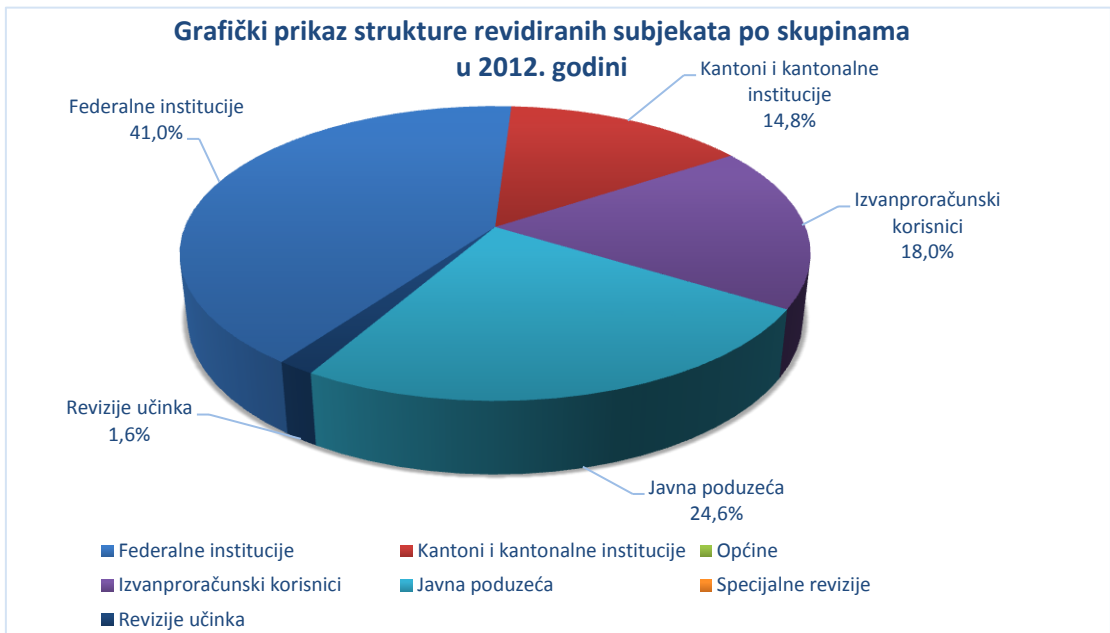
Sukladno Zakonom o reviziji institucija u FBiH i usvojenim Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, izvršena je revizija financijskih izvješća: Proračuna FBiH, proračuna kantona, izvanproračunskih fondova, općina, agencija i poduzeća sa većinskim državnim kapitalom. Koncem 2012. godine kod 25 federalnih proračunskih korisnika, 9 kantona, 15 javnih poduzeća i 11 izvanproračunskih korisnika izvršena je prethodna revizija financijskih izvješća za 2011. godinu, kojom je obuhvaćeno i praćenje primjene preporuka iz prethodne revizije, kao i analiza mjera poduzetih temeljem tih preporuka.

Ured za reviziju, sukladno usvojenim revizijskim standardima, prilikom vršenja revizije, pregleda financijska izvješća i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, sa ciljem procjene da li su financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna.

Ured za reviziju, također, procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise i da li sredstva koriste za odgovarajuće namjene sa ocjenom financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnje kontrole.

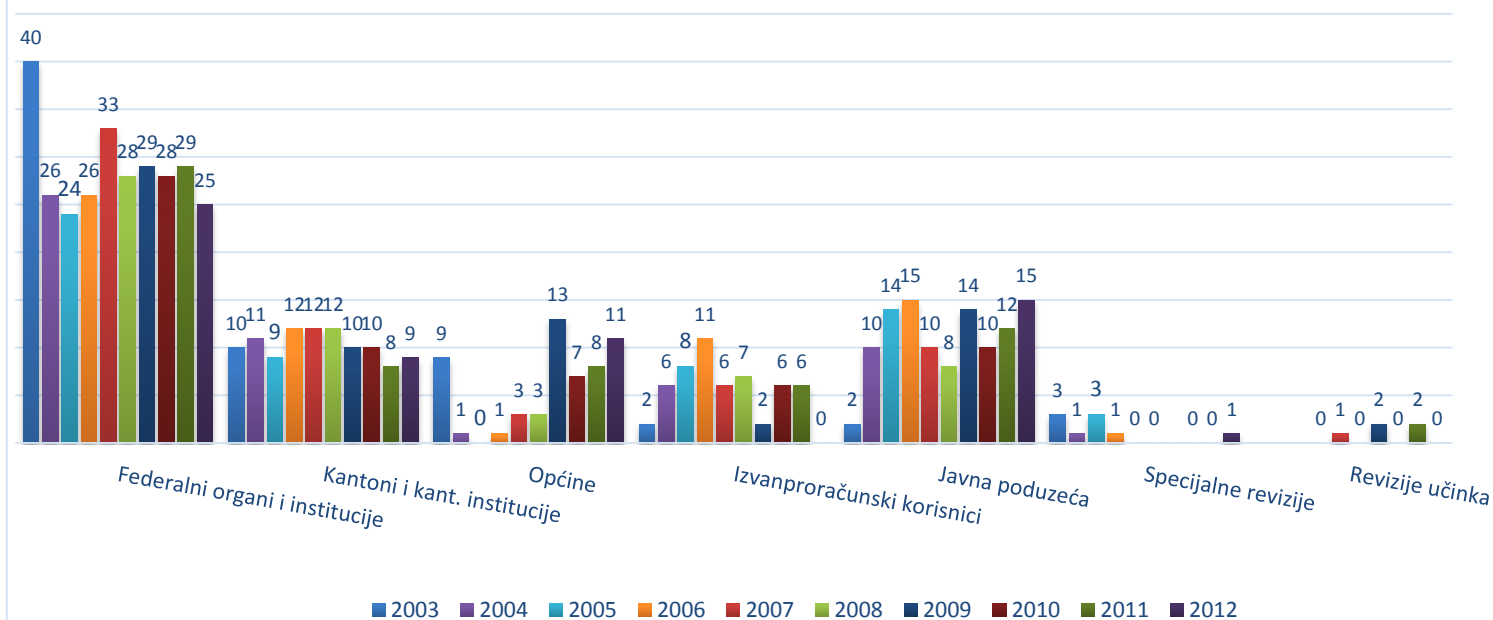
U slijedećoj tabeli daje se prikaz revidiranih subjekata po godinama (2003-2012 godina). U 2012. godini izvršeno je 60 revizija financijskih izvješća za 2011. godinu. Završena je i jedna revizije učinka. Pregled subjekata revidiranih u 2012. godini (za 2011.godinu) daje se u koloni 12.

R.br.	Subjekt revizije	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u	Revidirani subjekti u
		2003. godini	2004. godini	2005. godini	2006. godini	2007. godini	2008. godini	2009. Godini	2010. godini	2011. godini	Revidirani subjekti u 2012. godini	
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	<b>Federalne institucije</b>	40	26	24	26	33	28	29	28	29	25	
2	<b>Kantoni i kantonalne institucije</b>	10	11	9	12	12	12	10	10	8	9	
3	<b>Općine</b>	9	1	-	1	3	3	13	7	8	-	
4	<b>Izvanproračunski korisnici</b>	2	6	8	11	6	7	2	6	6	11	
5	<b>Javna poduzeća</b>	2	10	14	15	10	8	14	10	12	15	
6	<b>Specijalne revizije</b>	3	1	3	1	-	-	-	-	-	-	
7	<b>Revizije učinka</b>	-	-	-	-	1	-	2	-	2	1	
	<b>UKUPNO</b>	<b>66</b>	<b>55</b>	<b>58</b>	<b>66</b>	<b>65</b>	<b>58</b>	<b>70</b>	<b>61</b>	<b>65</b>	<b>61</b>	





Grafički prikaz revidiranih subjekata po godinama







## 9.1 Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH

Revizija konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu, provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvješća planiranih korisnika Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu i o istim sačinjena pojedinačna izvješća, te reviziju finansijskih transakcija Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, koji se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Riznice (proračunski prihodi, raspodjela prihoda proračuna, servisiranje unutrašnjeg duga i vanjski dug). Izvršena je revizija finansijskih izvješća Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu i 24 korisnika Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu ili 42% od ukupnog broja korisnika federalnog proračuna, sukladno Godišnjem planu i programu rada Ureda za reviziju za 2012. godinu. Također, treba naglasiti da je od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu u iznosu od 1.735.797.007 KM revidirano 1.526.086.378 ili 87,92 %. Pored 24 subjekta revizije koji su revidirani sukladno Zakonu o reviziji, odabir ostalih revidiranih subjekata izvršen je temeljem njihove značajnosti i veličine, iznosa sredstava odobrenih Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu, kao i činjenice da li su isti revidirani u prethodnom razdoblju i dano revizijsko mišljenje o finansijskim izvješćima. Revizije su izvršene u razdoblju od studenog 2011. godine do lipnja 2012. godine. Obavljene revizije uključile su i praćenje provedbe preporuka iz prethodnih revizija, o čemu su upoznati proračunski korisnici pismenim, ili usmenim posredstvom.

U konačnim izvješćima o izvršenim revizijama, po pojedinim proračunskim korisnicima, dani su nalazi i preporuke, kao i neovisna revizijska mišljenja, o tome da li finansijska izvješća istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obveza na dan 31.12.2011. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna korisnika proračuna za fiskalnu 2011. godinu, sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Pored izvješća o izvršenoj reviziji, proračunskim korisnicima je, posredstvom pisma menadžmentu, ukazano na propuste konstatirane tijekom revizije, a koji zbog manje značajnosti nisu iskazani u navedenom izvješću. Konačna izvješća o izvršenim revizijama, prije dostavljanja Parlamentu FBiH (Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju), sukladno zakonskim propisima, bili su upućeni korisnicima proračuna na uvid i očitovanje. U ostavljenom roku revidirani subjekti su se očitovali na dostavljena izvješća. Primjedbe koje su bile osnovane i dokumentirane inkorporirane su u konačna izvješća, a za primjedbe koje nisu prihvaćene u pismu menadžmentu, koje je dostavljeno uz Konačno izvješće, dano je detaljno obrazloženje. Konačna izvješća, također, su dostavljena Predsjedniku FBiH, Vladi FBiH, kao i Federalnom ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH isti su objavljeni na internet - stranici Ureda za reviziju [www.vrifbih.ba](http://www.vrifbih.ba). Dani nalazi i preporuke pružaju poreznim obveznicima objektivnu informaciju o potrošnji javnih sredstava, a Parlamentu FBiH pouzdan i realan pokazatelj finansijskih kretanja.

Pregled danih mišljenja po revidiranim subjektima revizije, kao i očitovanje subjekata revizije, daje se u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Naziv korisnika proračuna	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s Rezervom	Negativno	Uzdržano	
1	Proračun Federacije BiH				X		Da
2	Dom naroda Parlamenta FBiH			X			Da
3	Zastupnički dom Parlamenta FBiH			X			Da
4	Zajedničke službe Parlamenta FBiH			X			Da
5	Ured Predsjednika Federacije BiH			X			Da
6	Ured Dopredsjednika Federacije BiH			X			Da
7	Ured Dopredsjednika FBiH			X			Da
8	Vlada Federacije BiH			X			Da
9	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova			X			Da
10	Federalna uprava policije			X			Da
11	Federalno ministarstvo pravde			X			Da
12	Federalno ministarstvo financija			X			Da
13	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije			X			Da
14	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija			X			Da
15	Federalno ministarstvo zdravstva			X			Da
16	Federalno ministarstvo trgovine			X			Da
17	Federalno ministarstvo prostornog uređenja			X			Da
18	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva				X		Da
19	Federalno ministarstvo za pitanje branitelja i invalida obrambeno oslobodilačkog rata			X			Da
20	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			X			Da
21	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike				X		Da
22	Federalno ministarstvo kulture i športa			X			Da
23	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica			X			Da
24	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti			X			Da
25	Federalno ministarstvo okoliša i turizma			X			Da
	<b>UKUPNO:</b>			<b>22</b>	<b>3</b>		<b>25</b>

Struktura danih mišljenja u izvješćima o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2011. godinu korisnika federalnog proračuna, kao i u prethodne tri godine, daje se u sljedećoj tabeli:

Mišljenje	2008. godina		2009. godina		2010. godina		2011. godina	
	broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Bezuvjetno	0	0	0	0	0	0	0	0
Isticanje predmeta	1	3,5	0	0	0	0	0	0
Mišljenje s rezervom	25	86,2	27	96,43	27	93,1	22	88
Negativno	3	10,3	1	3,57	2	6,9	3	12
Uzdržano	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Ukupno:</b>	<b>29</b>	<b>100</b>	<b>28</b>	<b>100</b>	<b>29</b>	<b>100</b>	<b>25</b>	<b>100</b>

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele u izvješćima o izvršenim revizijama finansijskih izvješća za 2011. godinu (Proračuna FBiH i 24 proračunskih korisnika) dano je 22 mišljenja s rezervom i 3 negativna mišljenja.

U ovoj godini je dano negativno mišljenje za Budžet FBiH i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Ističemo da su u provedenim revizijama, iako nije bilo materijalno značajnih grešaka, koje bi utjecale na davanje negativnog mišljenja, kod većeg broja proračunskih korisnika konstatirani značajni propusti u dosljednoj primjeni zakonskih i ostalih propisa u revidiranoj godini. Napominjemo, a što je konstatirano i u pojedinačnim izvješćima o izvršenim revizijama, da dio proračunskih korisnika nije poduzimao aktivnosti na otklanjanju konstatiranih propusta.

## 9.2 Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona

Sukladno planiranom broju, provedena je revizija finansijskih izvješća 2011. godine proračuna u 9 kantona, svim osim Zeničko-dobojskog. O provedenim revizijama urađena su izvješća koja su objavljena na web-stranici Ureda za reviziju. Konačna izvješća o provedenoj reviziji i dana mišljenja dostavljena su zakonodavnim i izvršnim tijelima kantona radi poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Planirana potrošnja javnog novca za funkcije 10 kantona je 2.155.416.865 KM, dok je ista za revidiranih 9 kantona 1.879.916.065 KM. Tijekom godine planirana potrošnja u 9 revidiranih kantona je smanjena na 1.831.257.726 KM. Međutim, ni to smanjenje nije usklađeno sa realnim mogućnostima, jer su ostvareni prihodi i primici iznosili 1.640.473.786 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci bili 1.674.445.282 KM, što ukazuje na potrošnju bez pokrića i planiranje potrošnje koja nema pokriće u ostvarivim приходima.

Najveći dio javnog novca troši se za primanja uposlenih koji se financiraju iz javnog novca, a njihov broj u svih deset kantona 2011. godini je 50.955. Broj uposlenih u 9 kantona koji su bili predmet revizije je 42.864 u čemu: (Kanton Sarajevo 10.864; Tuzlanski kanton 9.774; Unsko-sanski kanton 5.634; Hercegovačko-neretvanski kanton 5.445; Srednjobosanski kanton 5.410; Zapadnohercegovački kanton 2.145; Hercegbosanski kanton 1.807; Posavski kanton 911 i Bosansko-podrinjski kanton 874). Broj uposlenih revidiranih kantona je porastao u odnosu na prethodnu godinu za 895, a povećanja su bila u Srednjobosanskom; Hercegovačko-neretvanskom; Zapadnohercegovačkom i Unsko-sanskom kantonu. Najviše uposlenih je u obrazovnim institucijama i policiji (gotovo 84% od ukupno uposlenih 42.864).

Pregled izvršenja proračuna u objavljenim izvješćima kantona za posljedne tri godine je:

<i>R.br.</i>	<i>Naziv kantona</i>	<i>Izvršenje 2009. god.</i>	<i>Izvršenje 2010. god.</i>	<i>Izvršenje 2011. god.</i>	<i>Indeks (4/3)x100</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>1.</b>	<b>Kanton Sarajevo</b>	649.970.928	674.162.446	657.582.266	97.54
<b>2.</b>	<b>Tuzlanski kanton</b>	330.322.846	310.085.531	330.689.384	106.64
<b>3.</b>	<b>Unsko-sanski kanton</b>	169.778.434	177.217.778	181.618.064	102.48
<b>4.</b>	<b>Hercegovačko-neretvanski kanton</b>	164.015.993	163.577.455	156.697.808	95.79
<b>5.</b>	<b>Srednjobosanski kanton</b>	141.121.151	146.618.721	148.692.030	101.42
<b>6.</b>	<b>Zapadnohercegovački kanton</b>	77.703.463	80.049.549	73.025.436	91.23
<b>7.</b>	<b>Hercegbosanski kanton</b>	52.432.493	61.647.659	55.396.198	89.86
<b>8.</b>	<b>Bosansko-podrinjski kanton</b>	38.261.138	37.919.774	40.463.536	106.71
<b>9.</b>	<b>Posavski kanton</b>	30.370.293	37.441.955	30.577.664	81.67
	<b>Ukupno:</b>	<b>1.653.976.739</b>	<b>1.688.720.868</b>	<b>1.674.742.386</b>	<b>99.17</b>

Nakon provedenih revizija objavljenih finansijskih izvješća od strane rukovodnih struktura kantona utvrđene su značajne razlike u iskazanom deficitu, koji je po reviziji veći za cca 11 miliona KM.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled kantona i danih mišljenja o finansijskim izvješćima za 2011. godinu:

Redni broj	Naziv kantona	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Uzdržano	
1	Sarajevski kanton				X		DA
2	Tuzlanski kanton			X			DA
3	Unsko-sanski kanton				X		DA
4	Srednjobosanski kanton				X		DA
5	Hercegbosanski kanton				X		DA
6	Hercegovačko-neretvanski kanton				X		DA
7	Zapadno-hercegovački kanton				X		DA
8	Bosansko-podrinjski kanton			X			DA
9.	Posavski kanton			X			DA
<b>UKUPNO:</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>9</b>

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele, šest kantona je dobilo negativno mišljenje za objavljena financijska izvješća, a tri mišljenja s rezervom. Svi subjekti očitovali su se na Nacrt izvješća u ostavljenom roku. Također, svi su subjekti dostavili Uredu za reviziju program mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti tijekom naših revizija, međutim, naše provjere provedbe mjera iz programa pokazuju da se isti ne provode i da su programi urađeni samo zbog ispunjenja zakonske obveze.

### 9.3 Sektor za financijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija

U 2012. godini Ured za reviziju institucija u FBiH planirao je i izvršio reviziju financijskih izvješća za 2011. godinu kod 11 korisnika, čiji ukupni prihodi i primici iznose 2.349.419.353 KM, a broj uposlenih 1.703.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled revizija koje je izvršio Sektor za financijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija i danih mišljenja o financijskim izvješćima za 2011. godinu:

Redni broj	Naziv subjekta	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Uzdržano	
1	Federalni zavod MIO/PIO			X			DA
2	Zavod zdravstvenog osiguranja USK			X			DA
3	Zavod zdravstvenog osiguranja SBK			X			DA
4	Služba za upošljavanje HNŽ/K			X			DA
5	Služba za upošljavanje ZE-DO kantona			X			DA
6	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona			X			DA
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja ZE-DO kantona				X		DA
8	Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K			X			DA
9	JU Služba za upošljavanje Kantona Sarajevo			X			DA
10	Ju Služba za upošljavanje Tuzlanskog kantona			X			DA
11	JU Služba za upošljavanje USK				X		DA
<b>UKUPNO:</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>2</b>		<b>11</b>

Kako se vidi, iz naprijed navedene tabele, kod 9 revidiranih subjekata, izraženo je mišljenje sa rezervom, a kod dva subjekta revizije izraženo je negativno mišljenje.

Očitovanje na Nacrt izvješća su dostavili svi korisnici u ostavljenom roku.

## 9.4 Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća

Ured za reviziju institucija u FBiH, u 2012. godini planirao je i izvršio reviziju finansijskih izvješća za 2011. godinu kod 15 poduzeća sa većinskim vlasništvom države (50%+1 dionica). Za 14 poduzeća revizija je planirana čiji je većinski osnivač i vlasnik Parlament Federacije BiH, a za jedno poduzeće čiji je vlasnik Grad Mostar. Upravljanje revidiranim poduzećima vrše osnivači, posredstvom prenesenih ovlasti na izvršne organe vlasti.

Knjigovodstvena vrijednost imovine revidiranih poduzeća je 12,292 milijardi KM. Vrijednost kapitala je 8,751 milijardi KM. Obveze poduzeća sa izvještajnim razdobljem iznose 2,292 milijardi KM. Radio-televizija FBiH, B&H Airlines i BH Gas d.o.o. Sarajevo imaju veće obveze od knjigovodstvene vrijednost kapitala i to u iznosu od 63.154.896 KM.

Revidirana poduzeća ostvarila su neto dobit u iznosu od 187,2 miliona KM, od čega BH Telecom 134,3 miliona KM. Porez na ostvarenu dobit iskazalo je šest od ovih petnaest poduzeća u ukupnom iznosu od 19,459 miliona KM, od čega se na porez na dobit BH Telecoma odnosi 15,885 miliona KM i HT Mostar 2,957 miliona KM.

Željeznice FBiH, B&H Airlines, Elektroprivreda HZHB Mostar, BH Gas d.o.o. Sarajevo i Ceste d.d. Mostar iskazale su gubitke u poslovanju, u ukupnom iznosu od 69,080 miliona KM, od čega Željeznice FBiH 41,484 miliona KM, B&H Airlines 10.409 miliona KM, Elektroprivreda HZHB Mostar 14,995 miliona KM i Ceste d.d. Mostar 525 hiljada KM.

Potraživanja od osnovne djelatnosti revidiranih poduzeća iznose 879,807 miliona KM, od čega Elektroprivreda BiH 362,726 miliona KM; Elektroprivreda HZHB 73,587 miliona KM; BH Telecom 55,903 milion KM; HT Mostar 85,439 milion KM; BH Gas 73, 488 miliona KM; RTV Federacije BiH 9,310 miliona KM; Željeznice Federacije 35,143 miliona KM; Međunarodni aerodrom Sarajevo 5,132 miliona KM i Lutrija BiH 4,685 miliona KM. Ostala poduzeća imaju pojedinačno manja potraživanja od 3 miliona KM i važno je napomenuti da su potraživanja kod svih javnih poduzeća uglavnom na razini prošlogodišnjih.

Gotovina na dan izvješćivanja iznosila je 400,380 miliona KM, dok su kratkoročni finansijski plasmani iznosili 468,220 miliona KM. Najveći iznosi gotovine i kratkoročnih plasmana su kod BH Telecoma, Elektroprivrede BiH, Autoceste FBiH i Ceste FBiH i isti čine oko 90% oročenih plasmana.

Ukupan prihod iznosi 2,836 milijarde KM, a najveći prihod imala je Elektroprivreda BiH 958,462 miliona KM i BH Telecom 818,240 miliona KM.

Ukupni troškovi poslovanja su 2,495 milijarde KM, a tri poduzeća imaju veće troškove od prihoda, tako da su iskazali gubitak u poslovanju.

Sa izvještajnim razdobljem u revidiranim poduzećima, bilo je uposleno 17.690 uposlenika, od čega u Elektroprivredi BiH 5.053; Željeznicama FBiH 3.906; BH Telecomu 3.433; Elektroprivredi HZHB 1.880; Hrvatskim telekomunikacijama 1.474; Lutrija BiH 501, Međunarodni aerodrom Sarajevo 423 i Radio-televizija Federacije 372.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled poduzeća i danih mišljenja o finansijskim izvješćima za 2011. godinu:

Redni broj	Naziv javnog preduzeća	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuvjetno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Uzdržano	
1	JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo			X			DA
2	JP Autoceste Federacije doo Mostar			X			NE
3	Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo				X		DA
4	Ceste d.d. Mostar			X			DA
5	B&H Airlines d.o.o. Sarajevo				X		DA
6	Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo				X		DA
7	Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo			X			DA
8	Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar			X			DA
9	BH Telecom d.d. Sarajevo			X			DA
10	Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar			X			DA
11	RTV Federacije BiH d.o.o. Sarajevo				X		DA
12	BH Gas d.o.o. Sarajevo			X			NE
13	Međunarodni aerodrom d.o.o. Sarajevo			X			NE
14	Međunarodna zračna luka d.o.o. Mostar			X			NE
15	Lutrija BiH Sarajevo			X			NE
	<b>UKUPNO:</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>11</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>15</b>

Financijska izvješća revidiranih poduzeća, ni u jednom slučaju, nisu dobili pozitivno mišljenje revizora. Četiri poduzeća su dobila negativno mišljenje, dok je jedanaest poduzeća dobilo mišljenje s rezervom.

## 9.5 Revizijsko mišljenje u revizijskim izvješćima

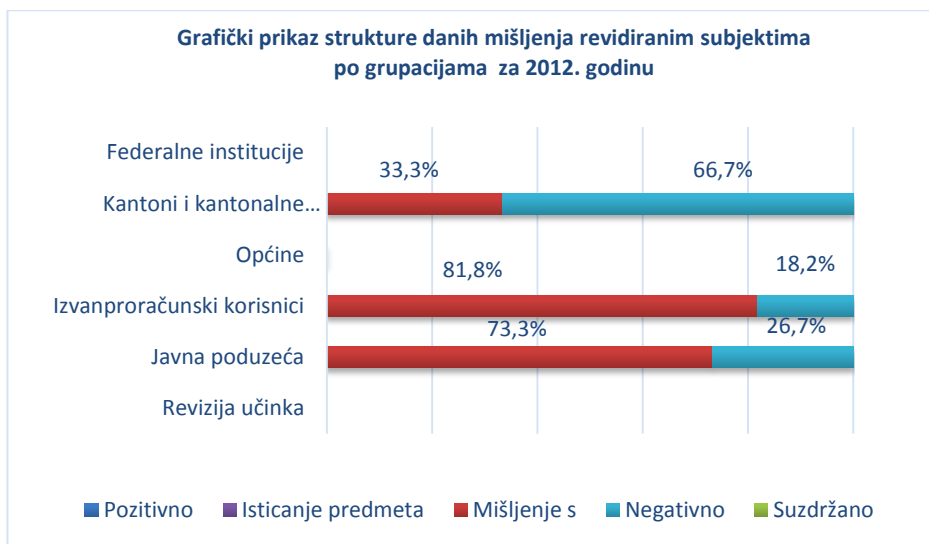
Revizijsko mišljenje ima standardiziranu formu (ISA 700 i 701; INTOSAI točka 165; ISSAI 400 točka 8), a potpisuje ga Menadžment Ureda za reviziju. Napomene uz revizijsko mišljenje se potpisuju sukladno pravilima svake od vrhovnih revizijskih institucija.

Prema Vodiču za reviziju javnog sektora, a sukladno ISA 700, 701 i ISSAI 400, ovisno od revizijskog nalaza i ocjena, revizijsko mišljenje može biti:

- Pozitivno (bez kvalifikacija)
- Sa skretanjem pažnje (isticanje predmeta)
- Sa kvalifikacijama (rezerva/uvjetno i negativno)
- Uzdržavanje od davanja mišljenja

Pregled revizije i iskazanih revizijskih mišljenja po grupacijama korisnika Proračuna, za 2011. godinu dat je u slijedećoj tabeli:

R. br.	Korisnik proračuna	Iskazano mišljenje						Ukupno revidiranih subjekata
		Pozitivno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Uzdržano	Ru ne daje mišljenje	
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	<b>Federalne institucije</b>	-	-	<b>22</b>	<b>3</b>	-	-	25
2	<b>Kantoni i kantonalne institucije</b>	-	-	<b>3</b>	<b>6</b>	-	-	9
3	<b>Općine</b>	-	-	-	-	-	-	-
4	<b>Izvanproračunski korisnici</b>	-	-	<b>9</b>	<b>2</b>	-	-	11
5	<b>Javna poduzeća</b>	-	-	<b>11</b>	<b>4</b>	-	-	15
6	<b>Revizija učinka</b>	-	-	-	-	-	<b>1</b>	1
	<b>Ukupno:</b>	-	-	<b>45</b>	<b>15</b>	-	<b>1</b>	<b>61</b>



## 10 Sektor za reviziju učinka

Revizija učinka vrši pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojom institucija koristi svoje resurse. Revizija učinka se može obavljati u cijelom javnom sektoru (Parlament FBiH, Federalna i kantonalne vlade, ministarstva, agencije, institucije itd.) Provođenje revizije može biti vezano za jednu aktivnost (program, obvezu, određene zadatke) ili jedno ministarstvo ili može revidirati kompleksne i sveobuhvatne sustavne studije (obrazovanje, zdravstvo). Značaj revizije učinka je u tome što može izvršiti procjenu i utjecati na poboljšanje ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti (tri E) u javnom sektoru, tako da je glavna svrha revizije učinka upravo to ispitivanje i ova tri koncepta čine teoretski temelj za reviziju učinka.

Ova revizija nije redovita revizija, nego se izvršava na povremenoj osnovi i ne izražava mišljenje na način kao financijska revizija.

U 2012. godini prilikom provođenja predstudije i glavne studije revizija učinka, te nacrti izvješća, stručnu podršku revizorima u radu dali su i predstavnici Švedskog državnog ureda za reviziju.

Predstudije i glavne studije obavljala su tri revizijska tima u 2012. godini. Objavljeno je jedno konačno izvješće revizije učinka na temu: „Upravljanje Programom upošljavanja mladih“.

Kod dvije planirane revizije učinka došlo je do kašnjenja, što je imalo utjecaja i na dužinu trajanja istraživanja. Razlog kašnjenja jednim dijelom vezan je za to što su revizori zbog potreba posla obavljali i druge poslove iz nadležnosti Ureda, kao i načina rada sa predstavnicima Švedskog državnog ureda za reviziju.

Izvješće na temu: „Prevenција poplava u FBiH“ objavljeno je u siječnju 2013.godine. Očekuje se da će preostalo izvješće (od tri planirana) na temu: „Podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ biti završen uskoro.

Tijekom prethodne godine, uz podršku Švedskog državnog ureda za reviziju, obavljani su i seminari za uposlenike u reviziji učinka, kako bi se unaprijedio kvalitet rada revizija.

U izradi „Vodiča za reviziju učinka“ i „Vodiča za kvalitet revizije učinka“ aktivnu ulogu imaju revizori ovog sektora. Ove dokumente zajednički rade revizori učinka u okviru radne skupine za sve institucije VRI-a u BiH.

## **11 Sektor za informacijske tehnologije**

Sektor za informacijske tehnologije je nadležan za izvršenje osnovnih IT funkcija u Uredu za reviziju kao i IT revizije.

U svim poslovnim prostorima Ureda izgrađena je IT infrastruktura, koju čine lokalne računarske klijent server mreže bazirane na Windows tehnološkoj platformi. LAN mreže su posredstvom komunikacijskih linkova telecom operatera i Interneta povezane sa virtualiziranom serverskom infrastrukturom u središnjem Uredu iz koje je centralizirano upravljanje cijelom infrastrukturom. Konfigurirani su servisi e-mail server i intranet. Svim uposlenima u Uredu za obavljanje posla je osiguran računar kao i konekcija na Internet. Interna i eksterna poslovna komunikacija se obavlja putem e-maila. Za pisanje izvješća se koriste MS Office uredski paket. Podršku IT sustavu u dijelu administriranja, help-desk uposlenima i monitoring osiguravaju uposlenici IT sektora, a održavanje hardvera i sustavnog softvera informatičke firme.

### **11.1 Implementacija IT strategije i najznačajnije IT aktivnosti**

#### *Softver za upravljanje procesom revizije*

Sukladno važećoj usvojenoj Strategiji IT razvoja, Ured je u trogodišnjem proračunskom zahtjevu planirao sredstva za osiguranje licenci specijaliziranog softvera ili razvoja softvera uz angažiranje domaće informatičke firme za podršku ključnom procesu revizije. Planirana proračunska sredstva za tu namjenu još uvijek nisu odobrena. Obavljeni su razgovori sa zainteresiranom softverskom firmom, ali do realizacije nije došlo iz razloga jer firma nije ponudila rješenje. Angažiranjem unutarnjih ljudskih IT resursa informatiziran je dio procesa revizije i to faze pripreme revizije izradom pomoćnih programa, kao i unutarnja web-stranica sa objavljenim izvješćima i statistikama. Međutim, proces vršenja revizije još uvijek nije informatički podržan na adekvatan način.

#### *Primjena softvera za analizu podataka u procesu revizije*

Kod dijela subjekata revizije u procesu vršenja financijske revizije na analizi masovnih podataka u svrhe revizije primjenjivan je opći softver za analizu podataka, što je doprinijelo kvalitetu revizijskih nalaza i revizije u cijelosti.

#### *Poboljšanja na IT infrastrukturi*

Sukladno planiranim i raspoloživim proračunskim sredstvima izvršene su nabavke računarske opreme za zamjenu dijela amortizirane opreme (štampača), kao i laptopa za novouposlene revizore. Osigurane su nove funkcionalnosti softvera za izradu rezervnih kopija sustava. Kontinuirano se vrši upgrade desktop operativnih sustava i uredskih paketa na novije verzije na dijelu računala koji za to ispunjavaju tehničke uvjete.



*Održavanje IT sustava*

U cilju ostvarenja adekvatne stabilnosti i neprekidnosti rada sustava uposleni u IT sektoru vrše kontinuirani monitoring ispravnosti rada i administriranje IT sustava. Osigurana je i eksterna podrška za održavanje hardvera, sustavnog softvera i help-deska za korisnike IT sustava i IT osoblje.

*IT sigurnost*

Izvršena su poboljšanja na osiguranju zaštite od strujnih udara na komunikacijskim uređajima, kao i klime u prostoriji za server. Redovito se vrši automatiziran update softvera operativnih sustava servera, osigurana je i ažurna antivirusna zaštita.

*Ostale IT aktivnosti*

Sva revizijska izvješća, izrađena tijekom godine, su pripremljena i objavljena na web-stranici Ureda, kao i svi unutarnji sadržaji na intranetu.

U IT Sektoru su izvršene kompjutorske pripreme za štampu za sva izvješća kao i ostale materijale koji su štampani tijekom godine.

## 11.2 IT revizija u funkciji financijske revizije

Ured za reviziju je vršio IT revizije u okviru financijske revizije, sukladno zakonskim ovlastima, uz primjenu Vodiča za IT reviziju sukladno COBIT kontrolnim ciljevima i najboljim IT praksama (ISO 27002).

Revidirane su skupine klijenata iz Plana revizija za izvještajnu godinu sukladno Planu IT revizija izrađenom po zahtjevima revizijskih timova temeljem značajnosti za financijska izvješća subjekata revizije.

Najvažniji nalazi IT revizije u izvještajnoj godini su:

- IT projekti u koje su uložena značajna financijska sredstva sa nejasnom svrhom i korisnicima se ne implementiraju u cijelosti ili u planiranom obujmu i okviru planiranih financijskih sredstava,
- Nepostojanje unutarnje IT podrške za implementirane IT sustave - nedovoljan broj IT osoblja,
- Nepovezanost IT sustava u oblasti zdravstva i nemogućnost uspostavljanja adekvatne kontrole korištenja obvezne zdravstvene zaštite,
- Neusklađenosti u razmjeni podataka između JIS sustava i korisnika (zavoda i fonda MIO/PIO).

Ured za reviziju je dao i IT preporuke:

- Planiranje IT razvoja, analize statusa IT projekata i iznalaženje rješenja, kako bi se IT projekti implementirali u cijelosti, koristili i opravdala uložena financijska i druga materijalna sredstva, kao i osiguranje adekvatne unutarnje i racionalne eksterne podrške IT sustavima.
- U okviru razvojnih planova poduzeti potrebne aktivnosti na povezivanju IT sustava u oblasti zdravstva, kako bi se omogućila adekvatnija kontrola korištenja prava iz obvezne zdravstvene zaštite, kao i trošenja javnih sredstava za tu namjenu.
- Izvršiti usklađivanje interfejsa i automatiziranje bez potrebe za dodatnim intervencijama na podacima koji se razmjenjuju u svrhu boljih kontrola korištenja prava iz oblasti obvezne zdravstvene i mirovinsko-invalidske zaštite.

## 12 Odjel za pravne i opće poslove

Osnovni pravci djelovanja Odjela za pravne i opće poslove u 2012. godini, bili su usklađeni sa Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, a odnosili su se na izvršavanje pravnih i općih poslova iz nadležnosti Odjela i na pružanje podrške menadžmentu, drugim organizacijskim jedinicama i uposlenicima Ureda za reviziju.

### 10.1 Pravni poslovi

Tijekom 2012. godine u Odjelu za pravne i opće poslove obavljani su stručni pravni poslovi, pravne konzultacije u svezi sa primjenom zakona i drugih propisa, pravna podrška revizorima, normativno-pravni poslovi izrade općih akata, izrade ugovora i upravno-pravni poslovi u svezi sa izradom rješenja i drugih pojedinačnih akata.

Iz segmenta normativno-pravnih poslova izrađena su opća akta o kancelarijskom i arhivskom poslovanju i to: Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, Lista registraturskog materijala sa rokovima čuvanja. Nakon donošenja i implementiranja ovih općih akata uspostavljen je sustav vođenja kancelarijskog i arhivskog poslovanja sukladno važećim propisima. Nadalje, od općih akata u 2012. godini, ovaj Odjel uradio je Izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tijekom 2012. godine u Odjelu za pravne i opće poslove izrađeno je ukupno 511 pojedinačnih akata. Po vrsti to su akti (odluke, rješenja, ugovori), koji se odnose na ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa, statusna pitanja uposlenika, prijem u radni odnos, prestanak radnog odnosa i sl., zatim akta koja se odnose na provođenje postupaka javnih nabava i akta u svezi sa provođenjem natječajnih procedura za prijem u radni odnos.

### 12.2 Opći poslovi

Uredsko poslovanje, kao dio općih poslova, obavljano je kontinuirano, blagovremeno i ažurno tijekom cijele izvještajne godine. Uredan prijem i zavođenje pošte, blagovremena distribucija unutar Ureda za reviziju i otprema po obradi, značajni su preduvjeti za uspješnu organizaciju efikasnog poslovanja na razini Ureda za reviziju.

Tijekom 2012. godine u Odjelu su kontinuirano obavljani poslovi personalne evidencije, formiranja i čuvanja personalnih dosijea, arhivski poslovi, poslovi organiziranja i vođenja biblioteke, literature i drugih materijala potrebitih za rad Ureda za reviziju.

U dijelu općih poslova, Odjel je kao nosilac aktivnosti iz segmenta javnih nabava blagovremeno proveo aktivnosti na planiranju, organizaciji i provođenju postupaka javnih nabava za potrebe Ureda za reviziju za 2012. godinu. Nabave su provedene sukladno važećim propisima, a prema godišnjem planu nabava. Pomenut ćemo najvažnije predmete nabava za koje su zaključeni ugovori: usluge osiguranja uposlenika, imovine i vozila; nabava administrativnog i kompjuterskog materijala i sitnog inventara; nabava usluga hotelskog smještaja; nabava goriva; nabava štamparskih usluga; nabava IT i uredske opreme; usluge održavanja IT i uredske opreme; usluge održavanja vozila, usluge web hosting-a, nabava klima uređaja za server salu i dr. Svi zaključeni ugovori o nabavama roba i usluga su realizirani. Izvješća o provedenim nabavama redovito su dostavljani AJN BiH.

Ostale aktivnosti iz oblasti općih poslova koje su obavljane u izvještajnoj godini su poslovi upravljanja i prijevoza službenim vozilima Ureda za reviziju, te poslovi održavanja službenih vozila.

Odjel za pravne i opće poslove, pored navedenih općih poslova, koji su obavljani u kontinuitetu tijekom cijele godine, obavljalo je i druge opće poslove po nalogu menadžmenta Ureda i sukladno nastalim potrebama.

### 12.3 Organizacija i sistematizacija radnih mjesta

Prema Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji za obavljanje poslova iz nadležnosti Ureda za reviziju sistematizirano je je ukupno 55 radnih mjesta za koja se predviđa 114. izvršilaca. Na dan 31.12.2012. godine, Ured za reviziju je imao 63. uposlenika. Od navedenog broja dva su izabrani zvaničnici, odnosno menadžmet, 49 uposlenika su revizijsko osoblje, a 14 uposlenika pripada nerevizijskom osoblju koje obavlja stručne, opće i pomoćne poslove podrške.

U izvještajnom razdoblju Ured za reviziju je napustilo pet uposlenika, od čega tri uposlenika su prešla na rad u druge organizacije, dva su ispunila zakonske uvjete za mirovinu. U istom razdoblju primljeno je u radni odnos novih pet uposlenika.

U tabeli je dat pregled popunjenih radnih mjesta i broj izvršilaca po pojedinim radnim mjestima:

	<b>Radno mjesto</b>	<b>Izvršilaca</b>
1.	<b>Menadžment</b>	<b>2</b>
2.	<b>Rukovoditelj sektora za finansijsku reviziju</b>	<b>4</b>
3.	<b>Viši revizor za finansijsku reviziju</b>	<b>11</b>
4.	<b>Revizor za finansijsku reviziju</b>	<b>9</b>
5.	<b>Mlađi revizor u finansijskoj reviziji</b>	<b>7</b>
6.	<b>Pomoćnik u finansijskoj reviziji</b>	<b>5</b>
7.	<b>Viši revizor za reviziju učinka</b>	<b>2</b>
8.	<b>Revizor za reviziju učinka</b>	<b>2</b>
9.	<b>Mlađi revizor za reviziju učinka</b>	<b>2</b>
10.	<b>Pomoćnik za reviziju učinka</b>	<b>2</b>
11.	<b>Viši revizor za IT</b>	<b>2</b>
12.	<b>Pomoćnik u IT reviziji</b>	<b>1</b>
13.	<b>Rukovoditelj odjela</b>	<b>3</b>
16.	<b>Šef odjela</b>	<b>1</b>
17.	<b>Referent za račun.- materijl. poslove</b>	<b>1</b>
18.	<b>Referent za obračun plaće i blag.posl.</b>	<b>1</b>
19.	<b>Referent za arhivu i biblioteku</b>	<b>1</b>
20.	<b>Administrator IT sustava</b>	<b>1</b>
21.	<b>Referent-tehnički tajnik</b>	<b>1</b>
22.	<b>Mlađi referent-tehnički tajnik</b>	<b>2</b>
23.	<b>Vozač</b>	<b>2</b>
24.	<b>Namještenik za održavanje čistoće</b>	<b>1</b>
<b>Ukupno:</b>		<b>63</b>

Upoređenjem broja sistematiziranih radnih mjesta sa brojem popunjenih radnih mjesta, te broja izvršilaca predviđenih sistematizacijom sa brojem sada uposlenih izvršilaca, vidljivo je da Ured za reviziju nije kadrovski kapacitiran.

Naime, ograničena finansijska sredstva (Proračunom nedovoljno odobrena), neodgovarajući/nedostajući uredski prostor, faktori su koji onemogućavaju kadrovsko kapacitiranje Ureda za reviziju prema stvarnim potrebama, a shodno utvrđenoj sistematizaciji radnih mjesta, odnosno, zakonom utvrđenoj nadležnosti Ureda za reviziju.

Jačanje kadrovskih kapaciteta i osiguranje odgovarajućeg uredskog prostora strateški su ciljevi koje Ured za reviziju u narednom razdoblju uz pomoć Parlamenta Federacije BiH i drugih federalnih organa treba ostvariti.

## 13 Odjel za finansijsko-računovodstvene poslove

Poslovi i zadaci utvrđeni Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu za Odjelu za finansijsko-računovodstvene poslove blagovremeno su obavljani uz praćenje i osiguravanje pravilne primjene zakona, drugih propisa i općih akata iz oblasti računovodstva i financija. Sukladno instrukcijama Federalnog ministarstva financija i instrukcija i uputama menadžmenta Ureda za reviziju sačinjen je prijedlog Dokumenta okvirnog proračuna za fiskalnu 2013. i naredne dvije godine 2014. i 2015. godinu i po usvajanju istog sačinjen je nacrt i prijedlog plana proračuna za 2013. godinu Ureda za reviziju.

Sukladno važećim zakonskim propisima sačinjeni su i dostavljeni Federalnom ministarstvu financija kvartalni i mjesečni finansijski planovi za 2012. godinu, sačinjena i dostavljena periodična izvješća i nadležnim institucijama godišnji obračun za 2012. godinu. Izvršena je kontrola, evidentiranje, obrada i knjiženje podataka za oko 1.600,00 finansijskih transakcija po pristiglim fakturama, izdanim nalozima za službena putovanja i sačinjenim blagajničkim dnevnicima, obrada, kontrola i obračun plaća i drugih naknada uposlenika Ureda za reviziju.

Realizirana je nabavka i izdavanje uredskog i ostalog materijala u okviru sklopljenih ugovora.

U okviru praćenja i izvršavanja proračuna poduzimane su aktivnosti i dostavljani zahtjevi Federalnom ministarstvu financija za osiguranjem nedostatnih sredstava na određenim troškovnim pozicijama. Odjel je sudjelovao u izradi svih informacija i podataka iz oblasti finansijsko – materijalnog poslovanja Ureda za reviziju, po zahtjevu menadžmenta i vanjskih korisnika.

Sukladno članku 5. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj: 22/06), sredstva za rad Ureda za reviziju osiguravaju se u Proračunu Federaciji Bosne i Hercegovine.

Proračun Federacije BiH za 2012. godinu, usvojen je od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine 11.01.2012. godine.

Uredu za reviziju za 2012. godinu odobrena su proračunska sredstva u iznosu od 3.386.524 KM što je u odnosu na prijedlog proračuna Ureda za reviziju umanjeno u iznosu od 319.892 KM. Prijedlog proračuna sačinjen je za 65 uposlenika, a odobren za 61. uposlenika. Sredstva su umanjena na svim troškovnim pozicijama. Rebalansom proračuna, koji je usvojen 06.09.2012. godine, izvršeno je ponovno umanjeње sredstava u iznosu od 69.959 KM.

Zbog nedovoljno odobrenih sredstava za financiranje rada Ureda za reviziju u 2012. godini, sukladno zakonskim propisima na zahtjev Ureda za reviziju, odobrena su dodatna sredstva iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Također, po zahtjevu Ureda za reviziju izvršene su dvije unutarnje preraspodjele u okviru odobrenih proračunskih sredstava, Rješenjem Federalnog ministarstva financija. Od strane Federalnog ministarstva financija jedan zahtjev za unutarnjom preraspodjelom sredstava u iznosu od 4.000,00 KM nije odobren, a odnosio se na prestrukturiranje sredstava sa stavke 611200 – Naknade troškova uposlenih na stavku 613300 – Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge. U proceduri usvajanja proračuna, sredstva na navedenoj poziciji, u odnosu na prijedlog Ureda za reviziju, umanjena su za 17.200 KM. Zahtjev za preraspodjelu podnesen je sukladno važećim zakonskim propisima. U svom odgovoru Federalno ministarstvo financija, u aktu broj: 06-14-803/12 od 18.01.2013. godine, kao razlog neodobravanja zahtjeva, pozvalo se na Tehnički memorandum i definirane kriterije izvršenja pisma namjere upućenog Međunarodnom Monetarnom fondu. Ured za reviziju

je ukazao na nezakonito postupanje Federalnog ministarstva financija u neodobravanju zahtjeva i osiguranja uvjeta za transparentan rad Ureda za reviziju u dijelu koji se odnosi na evidentiranje obveza i transparentnog izvršenja proračuna za 2012. godinu.

Ukupno su ostvareni rashodi i izdaci Ureda za reviziju u 2012. godini u iznosu 3.274.925,00 KM.

Izvršenje proračuna za 2012. godinu iznosi 98,00 % u odnosu na odobrena sredstva.

### 13.1 Izvršenje Proračuna Ureda za reviziju za 2012. godinu

U slijedećoj tabeli daje se prikaz „aktivnosti“ na osiguranju nedostatnih sredstava i izvršenja Proračuna Ureda za reviziju po troškovnim pozicijama:

R.B.	Konto	O P I S	Odobreni Proračun za 2012. godinu	Rebalans	Tekuća rezerva	Preras podjela	Ukupno proračun za 2012.	Ostvareni rashodi i izdaci za 2012.g.	Indeks (9:8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>1.</b>	611	Plaće i naknade troškova uposlenih	<b>2.666.759</b>	<b>2.603.302</b>			<b>2.603.302</b>	<b>2.569.998</b>	<b>99</b>
1.1	6111	Bruto plaće i naknade	2.442.384	2.378.927			2.378.927	2.361.224	99
1.2.	6112	Naknade troškova uposlenih	224.375	224.375			224.375	208.774	93
<b>2.</b>	6121	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	<b>256.450</b>	<b>250.377</b>			<b>250.377</b>	<b>249.079</b>	<b>99</b>
2.1	6121	Doprinosi poslodavca	256.450	250.377			250.377	249.079	99
<b>3.</b>	613	Izdaci za materijal i usluge	<b>364.015</b>	<b>370.515</b>	<b>25.000</b>	<b>5.000</b>	<b>400.515</b>	<b>368.747</b>	<b>92</b>
3.1	6131	Putni troškovi	125.400	130.400			130.400	123.254	95
3.2	6132	Izdaci za energiju	36.900	36.900	+16.000		52.900	49.815	94
3.3	6133	Izdaci za komunalne usluge	45.900	45.900			45.900	45.875	100
3.4.	6134	Nabavka materijala	24.880	24.880	+9.000	+5.500	39.380	39.293	100
3.5.	6135	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	29.925	31.425			31.425	28.861	92
3.6.	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	7.148	7.148		-7.140	8	0	
3.7.	6137	Izdaci za tekuće održavanje	43.350	43.350		-5.500	37.850	34.235	90
3.8.	6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga	15.300	15.300			15.300	13.668	89
3.9.	6139	Ugovorene usluge	35.212	35.212		+12.140	47.352	33.746	71
<b>4.</b>	614	Grantovi višim razinama	<b>30.000</b>	<b>30.000</b>		<b>-5.000</b>	<b>25.000</b>	<b>25.000</b>	<b>100</b>
4.1.	6141	Grant za Koordinacijski odbor	30.000	30.000		-5.000	25.000	25.000	100
<b>5.</b>	821	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	<b>69.300</b>	<b>62.371</b>			<b>62.371</b>	<b>62.101</b>	<b>100</b>
5.1	8213	Nabava opreme	66.654	59.989			59.989	59.937	100
5.2	8215	Nabava stalnih sreds. u obliku prava	2.646	2.382			2.382	2.164	91
		<b>UKUPNO</b>	<b>3.386.524</b>	<b>3.316.565</b>	<b>25.000</b>		<b>3.341.565</b>	<b>3.274.925</b>	<b>98</b>

## 14 Odjel za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose

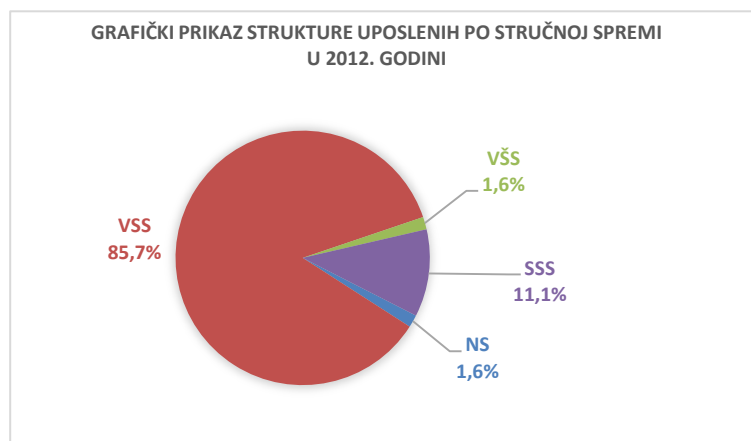
U Odjelu za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose, u 2012. godini, obavljali su se poslovi od značaja za ostvarivanje zadataka generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, kao i Ureda za reviziju u cjelini, u segmentu koji se odnosi na poslove i zadatke ovog odjela. Aktivnosti Odjela u 2012. godini bile su usmjerene na izražajnu vanjsku i unutarnju komunikaciju, na unapređenje kadrovske politike, implementaciju strateškog plana stručnog osposobljavanja osoblja, praćenju radne učinkovitosti osoblja, kontrole kvaliteta rada, promoviranja principa Etičkog kodeksa revizora i Kodeksa poslovnog ponašanja, kao i ukupnog razvitka Ureda za reviziju.

### 14.1 Ljudski resursi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ureda za reviziju, sistematizirano je 55 radnih mjesta sa potrebnih 114 izvršilaca. Ukupan broj uposlenika raspoređen je u sjedištu Ureda u Sarajevu i područnim uredima u Bihaću, Mostaru i Tuzli.

U slijedećoj tabeli prikazana je kvalifikacijska struktura uposlenika Ureda za reviziju. Tabela sadrži podatke o rasporedu i broju uposlenika prema mjestu rada i stručnoj spremi

Organizacijska shema	Broj uposlenih po stručnoj spremi, po uredima				
	VSS	VŠS	SSS	NS	Ukupno:
Ured Sarajevo	38	1	3	-	42
Područni ured Mostar	7	-	2	1	10
Područni ured Bihać	4	-	2	-	6
Područni ured Tuzla	5	-	-	-	5
<b>Ukupno :</b>	<b>54</b>	<b>1</b>	<b>7</b>	<b>1</b>	<b>63</b>



Kvalifikacijska struktura uposlenika Ureda za reviziju je zadovoljavajuća, kao i razmjera broja revizijskog i broja nerevizijskog osoblja, u odnosu na ukupan broj zaposlenih.

## 14.2 Razvoj ljudskih resursa

Kao poslovna funkcija u novije vrijeme, upravljanje ljudskim resursima neodvojiva je kategorija u ukupnom strateškom, operativnom i godišnjem planiranju razvoja institucije, zbog potrebe da se upravljanje ljudskim resursima fokusira na produktivno iskorištavanje resursa, u svrhu postizanja ciljeva institucije postavljenih u viziji, misiji i vrijednostima institucije. Ured za reviziju je u 2012. godini svoje aktivnosti usmjerio na profesionalni razvoj, poticanje uspješnosti na radu, informiranje u području ljudskih potencijala, praćenje učinkovitosti, motivacija i upošljavanje sposobnih kadrova (zbog odlaska u mirovinu određenog broja uposlenika ili odlaska u druge institucije).

Sukladno usvojenom dokumentu „Strategija obuke kadrova u vrhovnim revizijskim institucijama u Bosni i Hercegovini“ (usvojen od strane Koordinacijskog odbora vrhovnih institucija za reviziju u BiH), u 2012. godini posebna pozornost posvećena je stručnom usavršavanju i osposobljavanju osoblja Ureda za reviziju, kao i stvaranju optimalnih uvjeta za rad i razvoj ljudskih resursa, kao jednom od značajnijih faktora u ukupnom institucijskom razvoju Ureda za reviziju. Ured za reviziju, od svog osnutka posebnu pozornost posvećuje kontinuiranoj obuci svih uposlenika i u tom pogledu rukovodstvo Ureda za reviziju nastoji osigurati svim uposlenicima stručnu edukaciju, iz domena djelatnosti koju obavljaju. Stručno osposobljavanje se izvodi uz poštivanje principa da svi uposlenici imaju istu mogućnost da budu educirani, bilo da se radi o eksternoj vanjskoj, ili unutarnjoj, u organizaciji Ureda za reviziju. Uposlenicima je omogućena i edukacija, uz korištenje raspoložive stručne literature, koju osigurava Ured za reviziju.

U 2012. godini stručno osposobljavanje uposlenih vršilo se:

- Vanjskom edukacijom uposlenih;
- Unutarnjom edukacijom uposlenih;
- Ostalom edukacijom uposlenih.

### 14.2.1 Vanjska edukacija uposlenih

Vanjska edukacija, u organizaciji Švedskog državnog ureda za reviziju, predviđena „Planom projektnih aktivnosti za 2012. godinu“ (usvojenim od strane VRI-a u BiH i Švedskog državnog ureda za reviziju), vršena je tijekom cijele godine i uglavnom se odnosila na reviziju učinka. Navedena edukacija, obuhvatila je osposobljavanje revizora učinka, uz istovremeno provođenje revizija učinka. Predstavnici Švedskog državnog ureda za reviziju imali su stalnu koordinaciju sa Uredom za reviziju i po potrebi su održavali zajedničke sastanke i radionice sa revizorima Ureda za reviziju, a također su dali određeni doprinos u radu zajedničkih radnih skupina na razini VRI-a u BiH, koje je imenovao Koordinacijski odbor institucija za reviziju u BiH, a koji su se odnosili na oblast revizije učinka.

Što se tiče drugih vanjskih edukacija (seminari, sastanci, radionice, simpoziji ili drugi skupovi) nešto je smanjen broj u 2012. godini u odnosu na dosadašnje godine, s obzirom da se pristupilo krajnjim uštedama, tako da je napravljen plan koliko svako od uposlenika godišnje može pristupiti tim seminarima.

U tijeku 2012. godine Ured za reviziju je uposlenicima omogućio nazočnost na 40 vanjskih seminara iz oblasti računovodstva i revizije i tim seminarima je nazočilo 35 uposlenika. Pored toga Ured za reviziju je omogućio stručno obrazovanje i usavršavanje za dva uposlenika Ureda za reviziju.

## 14.2.2 Unutarnja edukacija uposlenih

Unutarnja edukacija uposlenih se odvijala kontinuirano tijekom godine, uz redoviti rad, posredstvom napatka i smjernica. Unutarnja edukacija se odnosila na upoznavanje revizora sa značajnim pitanjima iz domena revizije i ostalih uposlenih sa važećim zakonskim i drugim propisima, kako bi se postigla bolja osposobljenost osoblja u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg obavljanja planiranih aktivnosti u 2012. godini, kao i ostalog unapređenja rada, kroz dogradnju metodologije revizijskog rada i svih drugih elemenata neophodnih za izradu što kvalitetnijeg revizijskog izvješća. Unutarnja edukacija je posebno značajna za novouposleno osoblje, koje se, kroz probni rad, detaljno uvodi u procese rada i upoznaje sa svim funkcijama iz nadležnosti Ureda za reviziju.

## 14.2.3 Ostala edukacija uposlenih

- Različiti povremeni seminari i radionice po pozivu domaćih i međunarodnih institucija iz oblasti računovodstva i revizije;
- Vanjski i unutarnji radni sastanci u svezi sa nacrtima zakona;
- Sudjelovanje na simpozijima i godišnjim skupovima strukovnih udruženja (ovlašteni revizori, unutarnji revizori, certificirane računovođe);
- Edukacija uposlenika u pravnoj službi iz domena radnih odnosa i javnih nabava;
- Edukacija osoblja, na seminarima iz domena moderne organizacije i komunikacije sukladno Europskim principima;
- Edukacija iz oblasti IT;
- Edukacija o kancelarijskom i arhivarskom poslovanju itd.

## 14.3 Komunikacije

Prema usvojenoj Komunikacijskoj politici VRI-a u BiH, Planu komunikacija na razini VRI-a BiH, Politike komunikacija Ureda za reviziju sa okolinom, Vodiča za pristup informacijama, Procedura u odnosima s medijima i Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH, Odjel je u 2012. godini kontinuirano obavljao i unapređivao poslove iz domena vanjske i unutarnje komunikacije (klijenti, Parlament FBiH, Vlada FBiH, Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju, javnost, uposlenici) uz operativnu realizaciju aktivnosti, po ciljnim skupinama, koje su zacrtane u Planu komunikacija VRI-a BiH, kako slijedi:

*Institucijska komunikacija Ureda za reviziju*, uz upravljanje informacijama, imala je za cilj praćenje i redovito procjenjivanje stajališta i mišljenja javnosti o radu Ureda za reviziju, kao i promoviranje rada Ureda za reviziju, posredstvom predstavnika medija i prezentiranja posredstvom Web – stranice Ureda za reviziju.

*Komunikacija sa ciljnim skupinama*, koju je Ured za reviziju uspostavljao tijekom protekle godine, bila je temeljena na principima:

- Što otvorenija komunikacija, vodeći računa o nadležnosti Ureda za reviziju;
- Ostvarena tako da sve osobe i institucije, koje su uključene u proces revizije primaju iste informacije;
- Ostvarena tako da se prave informacije pružaju blagovremeno.

*Ostale aktivnosti iz domena komunikacija* odnosile su se na kontakte sa sveukupnom javnošću (po zahtjevima institucija, organa, tijela, pojedinaca, ili



samoinicijativno po procjeni Ureda za reviziju, kao i na pisanu korespondenciju sa vanjskim subjektima po njihovim različitim upitima i zahtjevima

*Odnosi s predstavnicima medija i drugih istraživačkih nevladinih institucija* – u 2012. godini bilo je više TV i radio istupa, priloga o radu Ureda za reviziju, saopćenja za javnost ispred Ureda za reviziju, konferencija za tisak, objavljenih intervjua u dnevnom tisku predstavnika Ureda za reviziju, pismenih odgovora na novinarska pitanja, prijema novinarskih ekipa, samoinicijativnog pisanja printanih medija o revizijskim izvješćima Ureda za reviziju, (prema pregledu raspoloživih dnevnih i tjednih novina), prijema ekipa nevladinih istraživačkih centara (Centar civilnih inicijativa, Centar za istraživačko novinarstvo, Centar za humanu politiku, PKF centar-SPEM projekt itd.), okruglih stolova, sastanaka i konferencija na temu revizije, pismenih statističkih analiza i podataka po zahtjevu različitih domaćih i inozemnih istraživačkih institucija više puta.

Uz tekuće aktivnosti iz domena komunikacija, operativnim realiziranjem Plana komunikacija u 2012. godini, obavljani su i drugi zadaci koji su u nadležnosti Odjela za ljudske resurse, komunikaciju i međunarodne odnose, bilo da se radi o aktivnostima iz nadležnosti Ureda za reviziju ili o povremenim aktivnostima, u okviru radnih povjerenstava imenovanih u Uredu za reviziju, ili radnih skupina koje je imenovao Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH. Odjel je kontinuirano vršio ažuriranje personalnih podataka uposlenih u svezi sa stručnim obrazovanjem, nadogradnjom i napredovanjem, kao i druge podataka iz domena ljudskih resursa. Unutar Odjela vođene su i druge evidencije (statistički podaci) potrebni za vanjske korisnike, predstavnike medija, nevladinih organizacija i drugih zainteresiranih strana.

U 2012. godini, u organizaciji Odjela, obilježena je godišnjica rada Ureda za reviziju institucija u FBIH (dvanaest godina). Tom prigodom održano je radno druženje svih uposlenika Ureda za reviziju. Organizirana je Panel-diskusija na temu revizije, kojom prigodom su razmijena mišljenja i iskustava iz revizije, u cilju unapređenja rada i postizanja zavidnih rezultata u radu.

## 14.4 Međunarodna suradnja

Na polju međunarodne suradnje, Ured za reviziju je imao međunarodne kontakte, (po zahtjevima međunarodnih institucija, inicijativa, ili potreba, koje su prethodno procijenjene u odnosu na nadležnost Ureda za reviziju, ili su se odvijali prema odlukama Koordinacijskog odbora VRI-a BiH, koji, između ostalog, utvrđuje zajedničku strategiju VRI-a u BiH u odnosu na međunarodnu suradnju i određuje zastupanja u međunarodnim tijelima.

Najčešća suradnja u 2012. godini ostvarena je sa Švedskim državnim uredom za reviziju (SNAO), koji pruža podršku na Projektu institucijske suradnje na reviziji javnog sektora, što je naročito omogućilo stjecanje suvremenih znanja i usvajanja praksi iz domena revizije učinka. Koordinacijski odbor vrhovnih institucija za reviziju u Bosni i Hercegovini je, sukladno Projektu međunarodne razvojne suradnje, usvojio Plan implementacije Projekta suradnje između VRI-a BiH i SNAO za 2012. godinu i od tada su intenzivirane aktivnosti vezane za rad radnih skupina imenovanih od strane Koordinacijskog odbora vrhovnih institucija za reviziju u BiH. Radne skupine su sačinjavali predstavnici sve tri vrhovne revizijske institucije u BiH, koji su dali svoj puni doprinos u radu. Iz zajedničkih aktivnosti članova radnih skupina proizašli su određeni jedinstveni dokumenti, koji se odnose na VRI-e u Bosni i Hercegovini.

Međunarodna suradnja odnosila se i na studijska putovanja u inozemstvo i nazočnost raznim kongresima, konferencijama, sastancima i seminarima radi proširivanja stručnih znanja i iskustava drugih zemalja i korisne razmjene iskustava iz domena koje su direktno ili indirektno vezane za obavljanje revizijske funkcije.

Menadžment Ureda za reviziju u 2012. godini obavio je i nekoliko studijskih posjeta drugim vrhovnim revizijskim institucijama, glede sudjelovanja na simpozijima, a u svrhu razmjene pozitivnih iskustava iz rada revizijskih institucija (Čehoslovačka, Švedska), a predstavnici Ured za reviziju su u lipnju 2012. godine sudjelovali u radu Regionalne konferenciji u Podgorici.

Po ovlaštenju Menadžmenta Ureda za reviziju, različitim sastancima, seminarima i simpozijima nazočili su rukovoditelji sektora, kao i drugi uposlenici. Tako su predstavnici Ureda uzeli aktivno sudjelovanje u radu preko 50 sastanaka.

## **14.5 Projekti i međunarodne institucije sa kojima je ostvarena suradnja**

U 2012. godini nastavljena je ili ostvarena suradnja sa:

- Švedski državni ured za reviziju (SNAO)-na razvoju međunarodne suradnje između vrhovnih revizijskih institucija u BiH i SNAO, sa akcentom na implementiranju Projekta revizije učinka,
- PEFA-upravljanje javnim financijama,
- USAID Pare-nastavak aktivnosti na unapređenju procesa revizije;
- USAID-aktivnosti Partnerstva za unapređenje ekonomskih reformi za 2012.
- USAID-jačanja uloge parlamentarnih povjerenstava odgovornih za reviziju u Bosni i Hercegovini,
- USAID-modaliteti suradnje VRI u BiH,
- USAID-unutarnja revizija i unutarnja kontrola,
- THE WORLD BANK (a u ime Evropskog povjerenstva i Vlade Švicarske)-ocjena javnih rashoda i financijske odgovornosti,
- Evropska unija- podrška uvođenju javne unutarnje financijske kontrole u BiH,
- OSCE-unutarnja revizija i unutarnja kontrola-suradnja sa parlamentima,
- Ured Vlade Velike Britanije - SPEM Projekt-upravljanje javnim financijama,
- SIGMA-Kolegijalna revizija o vrhovnim revizijskim institucijama u BiH,
- Transparency International za BiH - financiranje političkih partija - revizija javnog sektora-mehanizmi koordinacije,
- USAID-pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije,
- EU i MM-razvoj administracije i izgradnja institucija sustava u BiH,
- INTOSAI, EUROSAI-kongresi.

## 15 Zaključni rezime

Cilj svih aktivnosti i zadataka koje je izvršio Ured za reviziju u 2012. godini, uz stalno unapređenje rada i kontinuiranu edukaciju osoblja za vršenje kvalitetne revizije, je kontinuirano podizanje i jačanje kvaliteta rada, osiguranje povjerenja javnosti u pouzdanost revizijskog izvješćivanja, s posebnim akcentom na implementiranje preporuka revizije, koje osiguravaju pozitivne pomake u radu revidiranih subjekata, što svakako značajno utječe na disciplinu u trošenju javnog novca, povećanju odgovornosti javnih dužnosnika i povećanju efikasnosti državne administracije.

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, sukladno zakonskim ovlastima i postavljenim ciljevima u misiji i viziji svoga djelovanja želi pružiti pomoć i biti poticaj izgradnji institucija sustava u FBiH na način da predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti omogući ispravno djelovanje u cilju postizanja pozitivnih učinaka na dobrobit cjelokupne zajednice.

Zamjenik generalnog revizora:

**Branko Kolobarić, dipl. oec.**

**S.r.**

Generalni revizor

**Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.**

**S.r.**